

Téma debaty: ČR by měla co nejdříve přijmout euro.

Materiály k přípravě na debatu:

Text č. 1: Euro ano, nebo ne? Některé aspekty přijetí eura v České republice

Text č. 2: Proč nepřijmout euro

Text č. 3: Výňatek z Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v Lisabonu dne 13. prosince 2007

Text č. 4: Česko a euro: nikdo nás nenutí. Ale ani na nás nečeká

Text č. 5: Jak je to s vstupem ČR do eurozóny? Musíme, či nemusíme?

Text č. 6: Procedura přijetí eura

Text č. 7: Přijetí eura v ČR se opět odkládá na dobu neurčitou

Text č. 8: 5 důvodů proč bychom měli přijmout euro

Pokyny k debatě:

- debatéři se rozdělí do dvou stejně početných týmů a na židlích se týmy usadí proti sobě
- oba týmy dostanou k dispozici všech osm textů
- týmy mají 15 – 20 min na studium textů, případně vlastních zdrojů (internet apod.) a připravují se na obhajobu jak stanoviska pro tak stanoviska proti
- po uplynutí času na přípravu se losem určí, který tým obhajuje stanovisko pro a který stanovisko proti
- oba týmy dostanou 3 minuty na přípravu konkrétního stanoviska a strategie
- po uplynutí času na přípravu moderátor zahajuje debatu, která trvá 5 minut, začíná tým, který obhajuje stanovisko pro
- kdo se hlásí o slovo, postaví se
- slovo debatérům uděluje moderátor a střídá jej pravidelně mezi oběma týmy
- délka jednoho příspěvku nesmí přesáhnout 1 min
- po ukončení debaty je dobré zhodnotit, jak se debatérům v debatě dařilo – jaké byly použity argumenty, jak vystupovali apod.

Text č. 1: Euro ano, nebo ne? Některé aspekty přijetí eura v České republice

<http://casopisargument.cz/2017/04/26/euro-ano-nebo-ne-nektere-aspekty-prijeti-eura-v-ceske-republice/>

26.4.2017 Vladimír Kolman Analytika

Analýza ekonoma Vladimíra Kolmana se zabývá velmi aktuální otázkou přijetí či nepřijetí euro v České republice.

V poslední době se v Čechách opět otevírá diskuse o nahrazení koruny eurem. Souvisí to mimo jiné i s nedávnou iniciativou předsedy Evropské komise J. C. Junckera ohledně pěti dalších možných scénářů vývoje evropské integrace a rovněž s diskusemi vedenými na nedávné schůzce nejvyšších představitelů členských států Evropské unie při příležitosti 60. výročí podpisu tzv. Římských smluv.

Jednou ze zmiňovaných možných alternativ je koncept tzv. vícerychlostní Evropy. V této souvislosti je pak nutno si položit otázku, do které skupiny členských zemí by měla patřit Česká republika. Pokud odpověď zní, že naším zájmem je zařadit se do skupiny zemí s rychlou další integrací (a tedy být i členem tohoto elitního klubu), pak je nutné také se zamyslet nad nahrazením české koruny eurem a jeho přijetím jakožto zákonné měny v České republice.

Vzhledem k tomu, že se Česká republika při vstupu do Evropské unie k přijetí eura zavázala, pak obecná otázka nezní, jestli euro přijmout nebo ne, ale kdy tak učinit. V této souvislosti se diskuse vedou zejména o výhodách a nevýhodách tohoto kroku.

Výhody a nevýhody přijetí eura

Výhody přijetí eura lze spatřovat zejména v těchto oblastech:

- Exportéři i importéři budou mít nižší náklady, poněvadž odpadnou poplatky za konverze z eura do korun a naopak
- Exportérům a importérům odpadne ve vztahu k Eurozóně kurzové riziko a tím i náklady na zajišťovací operace
- Jednotný měnový režim vytvoří stabilnější a tím i atraktivnější prostředí pro zahraniční investice
- Čeští investoři získají mnohem větší prostor pro investování svých prostředků v zahraničí, aniž by se museli zajišťovat proti kurzovému riziku

Nevýhody tohoto kroku ale také nejsou úplně zanedbatelné:

- Přesunem realizace měnové politiky na Evropskou centrální banku přijdeme o možnost řešit měnovými nástroji – kurzem a úrokovými sazbami – dopady nejružnějších vnitřních i vnějších šoků na českou ekonomiku.
- Českým orgánům tak zůstanou k dispozici pouze nástroje rozpočtového charakteru a i ty bude možno používat vzhledem k nutnosti zachování rozpočtové rovnováhy pouze omezeně.
- Česká republika se bude zřejmě muset finančně podílet na řešení řady finančních problémů vzniklých v Eurozóně.
- Vstupem do společného měnového prostoru se zvýší konkurence pro české finanční instituce, místní obchody a sektor služeb.
- Opatření Evropské centrální banky nemusí mít vždy pozitivní dopad na českou ekonomiku.
- Pro Českou republiku může být v budoucnu nákladem i účast v Evropském stabilizačním mechanismu – ESM. Pokud by se Česká republika stala jeho členem, mohl by náš celkový

závazek do roku 2025 dosáhnout až 350 mld. Kč (Oldřich Dědek – bývalý vládní zmocněnec pro přijetí eura a současný člen bankovní rady ČNB, 2013c).

První podmínka

Pro přijetí eura ovšem musí být splněny dvě základní podmínky:

V České republice musí existovat k tomuto kroku politická vůle a nutný je i souhlas obyvatelstva

Přijetí eura má tedy silný politický aspekt. V první řadě nelze opominout značnou nechuť českého obyvatelstva k tomuto kroku.

Průzkum Eurobarometru z dubna 2015 naznačil určité zlepšení, kdy 29 % dotázaných by bylo pro přijetí eura a proti už jenom 70 %. Nicméně, o zásadním posunu v názorech českého obyvatelstva na euro se zatím mluvit nedá. Domácí průzkum z června 2015, i když byl poněkud odlišně zaměřený, v podstatě negativní mínění obyvatel ČR ohledně eura jenom potvrdil.

Vzhledem k problémům, které se v souvislosti s fungováním Eura vždy vyskytovaly a na které dnes poukazuje řada politiků v západní Evropě, se asi nedá očekávat, že by od posledních průzkumů došlo k nějakým dalším významnějším změnám sympatií obyvatelstva ve prospěch eura.

Druhá podmínka

Česká ekonomika musí vykazovat předepsané parametry dohodnuté v tzv. smlouvě z Maastrichtu.

S prvními čtyřmi kritérii by Česká republika neměla v zásadě mít problémy. Kritéria cenové stability, rozpočtového schodku k HDP, celkové zadluženosti státu k HDP i konvergence úrokových sazeb jsou s přehledem plněna.

Páté kritérium se týká kurzové stability, kdy přijetí členské země EU do Eurozóny je podmíněno dvouletým setrváním kurzu národní měny v mechanismu ERM II, tj. pohybem kurzu národní měny v rámci flukтуаčního pásma $\pm 15\%$ od stanovené parity, neboli vstupního kurzu koruny k euru, který zatím přirozeně nebyl stanoven.

A právě v jeho výši se může skrývat celá řada problémů a rizik. V první řadě je třeba si uvědomit, že hodnotu vstupního kurzu koruny k euru nebude určovat ani česká vláda, ani Česká národní banka. Ten bude pod názvem „přepočítací koeficient“ propočítán Evropskou komisí po konzultaci s Evropskou centrální bankou. Jeho schválení bude následně projednáno na radě ECOFIN, což je zkratka pro Radu EU pro hospodářské a finanční otázky, která se skládá z ministrů financí a zástupců centrálních bank členských zemí. Přepočítací koeficient pak schválí definitivně Evropská rada. Tento postup je stanoven v par. 140 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Bohužel, legislativně není stanoveno, jakou metodikou bude přepočítací koeficient propočítáván. Lze se jen domnívat, že se bude posuzovat cenová parita, historie vývoje kurzu koruny k euru a dalším měnám, některé dlouhodobé makroekonomické indikátory jako vývoj hlavních částí platební bilance, apod.

Text č. 2: Proč nepřijmout euro

<http://www.petrmach.cz/proc-neprijmout-euro/>

Euro nemusíme zavést

Jako u řady pravidel EU je však než formální stránka důležitější politická vůle. Např. v roce 2002 zavedlo euro 12 z 15 členských zemí EU, přičemž až na malé Lucembursko žádná z nich maastrichtské podmínky nespĺňovala. Politická vůle vůdčích politiků EU zavést euro byla silnější, než odhodlanost ctít dříve vymezené podmínky. Na druhé straně, v roce 2003 rozhodli voliči ve Švédsku v referendu, že se k euru zatím připojit nechtějí, ačkoliv i pro Švédsko tato povinnost plyne z jeho Smlouvy o přistoupení. Toto švédské rozhodnutí nebylo ze strany EU nijak zpochybňováno.

I Česká republika proto může zavedení eura přinejmenším dlouhodobě oddalovat.

Další ztráta suverenity

Zavedení eura by mj. znamenalo vzdání se suverenity v mnoha klíčových oblastech, které se dotýkají našeho každodenního života. Např. nastavení úrokových sazeb by nemohlo být ponecháno trhu ani České národní bance, rozhodovalo by se o tom v sídle ECB ve Frankfurtu. Podobně by to bylo s inflací či měnovým kurzem.

Evropské centrální bance bychom museli odevzdat do správy všechny naše devizové rezervy (asi 20 miliard dolarů) a ta by přerozdělovala i jejich každoroční výnos (téměř miliardu dolarů), který byl dosud vždy příjmem České národní banky.

Náklady jednotné měny

Platit společnou měnou má své výhody a nevýhody. Ušetříme něco na směnárenských poplatcích, ale existují i vážné náklady společné měny.

Když se ve Velké Británii loni rozhodovali, zda přijmou euro a zřeknou se libry, stanovili si místo arbitrárně stanovených maastrichtských kritérií svá vlastní kritéria, která jim měla ukázat, zda by bylo přijetí eura pro ně výhodné. I labouristické vládě, která je jinak zavedení eura spíše nakloněna, vyšlo, že z ekonomického hlediska není zavedení eura pro Británii dosud výhodné.

Jedním z ukazatelů byla podmínka sladění ekonomického cyklu eurozóny a Velké Británie. Ukázalo se, že tato důležitá podmínka není splněna – spíše platí, že ekonomický cyklus eurozóny a Británie je opačný. Když je britská ekonomika v útlumu, má evropská tendenci růst, když je evropská ekonomika v recesi, britskému hospodářství se daří. Na vývoj britské ekonomiky může libra pružně reagovat a vyrovnávat ekonomický vývoj. Euro reaguje na vývoj průměru rozsáhlé heterogenní oblasti a tím může svým kurzem škodit britským exportérům nebo odrazovat investory.

Měnová politika napasovaná podle jednoho mustru na celou Evropu není ekonomicky dobré řešení, protože Evropa je zkrátka různá. Společná měnová politika zdaleka neznamená společné

dopady. Ačkoliv např. průměrná inflace v EU je 2 procenta, v Irsku, kam míří hodně investic, se po zavedení eura vyšplhala k 5 %, zatímco v Německu, odkud kapitál odchází, spadla inflace k nule. Kdyby konkrétně Česká republika přijala dnes euro, čekal by nás návrat k vyšší inflaci, podobné, jaká u nás byla v době, kdy byl kurz koruny zafixován k marce.

Každá země bude chtít jinou měnovou politiku

Dnes má v řídicím výboru Evropské centrální banky každá země jeden hlas bez ohledu na velikost. Lze očekávat, že země v recesi budou požadovat vyšší průměrnou inflaci, protože jich by se nedotkla, naopak by jim pomohla řešit nezaměstnanost. Naproti tomu země v konjunktúře s nízkou nezaměstnaností budou vždy proti vyšší průměrné inflaci, protože by na ně dopadla více než na jiné státy.

Problém řízení měnové politiky se může ukázat jako jeden z nejvážnějších problémů v EU. Velké země budou nejspíš prosazovat změnu pravidel tak, aby větší země měly v rozhodování Evropské centrální banky větší váhu, a to ještě před případným rozšířením eurozóny.

Vzpomeňme si, jak spory o měnovou politiku předcházely rozdělení Československa. Slovenská reprezentace si stěžovala, že nastavení kurzu vyhovuje spíše české ekonomice a požadovali větší slovo v určování měnové politiky. Navrhovali rotační systém střídání guvernéra – půl roku Čech, půl roku Slovák, atd. Na to česká reprezentace nechtěla přistoupit, protože si nepřála devalvaci a chtěla, aby měnová politika byla konzistentní. Obdobné spory, jaké byly příznačné pro česko-slovenskou měnovou unii, budou dříve či později trápit i Evropskou měnovou unii.

Česká republika by měla pečlivě zvažovat případný vstup do eurozóny a kromě plnění maastrichtských kritérií by měla zvažovat i otázku ekonomické výhodnosti a otázku politických rizik s takovým krokem spojených. Především bychom si však měli položit otázku, proč rušit něco, co funguje.

Text č. 3: Výňatek z Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v Lisabonu dne 13. prosince 2007

KAPITOLA 5 PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

Článek 139

1. Členské státy, o kterých Rada nerozhodla, že splňují nezbytné podmínky pro přijetí eura, jsou dále označovány jako „členské státy, na které se vztahuje výjimka“.

Článek 140

(bývalý čl. 121 odst. 1, bývalý čl. 122 odst. 2 druhá věta a bývalý čl. 123 odst. 5 Smlouvy o ES)

1. Alespoň jednou za dva roky, nebo na žádost členského státu, na který se vztahuje výjimka, Komise a Evropská centrální banka podávají Radě zprávy o pokroku dosaženém členskými státy, na které se vztahuje výjimka, při plnění jejich závazků týkajících se uskutečňování hospodářské C 326/108 CS Úřední věstník Evropské unie 26.10.2012 a měnové unie.

Tyto zprávy posuzují také slučitelnost právních předpisů každého z těchto členských států včetně statutů jejich národních centrálních bank s články 130 a 131 a se statutem ESCB a ECB.

Zprávy dále posoudí, zda bylo dosaženo vysokého stupně udržitelné konvergence, na základě toho, jak jednotlivé členské státy splnily následující kritéria:

- dosažení vysokého stupně cenové stability patrného z míry inflace, která se blíží míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků,
- dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek ve smyslu čl. 126 odst. 6,
- dodržování normálního fluktuačního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvací vůči euru,
- stálost konvergence dosažené členským státem, na který se vztahuje výjimka, a jeho účasti v mechanismu směnných kurzů, která se odráží v úrovních dlouhodobých úrokových sazeb.

Čtyři kritéria uvedená v tomto odstavci a rozhodné období, po něž mají být respektována, jsou blíže stanovena v protokolu připojeném ke Smlouvám.

Zprávy Komise a Evropské centrální banky také přihlédnou k výsledkům integrace trhů, situaci a vývoji běžného účtu platební bilance a posouzení vývoje nákladů na jednotku pracovní síly a jiných cenových indexů.

2. Rada po konzultaci s Evropským parlamentem a po projednání v Evropské radě rozhoduje na návrh Komise, které členské státy, na které se vztahuje výjimka, splňují podmínky nezbytné na základě kritérií stanovených v odstavci 1, a zruší výjimky dotyčných států.

Rada rozhoduje po obdržení doporučení přijatého kvalifikovanou většinou jejích členů zastupujících členské státy, jejichž měnou je euro. Tito členové rozhodnou do šesti měsíců poté, co Rada obdrží návrh Komise.

Kvalifikovaná většina uvedených členů podle druhého pododstavce je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a).

3. Bude-li rozhodnuto postupem podle odstavce 2 o zrušení výjimky, stanoví Rada neodvolatelně hlasy členských států, jejichž měnou je euro, a dotyčného členského státu na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou jednomyslným rozhodnutím přepočítací koeficient, podle něhož euro nahradí měnu dotyčného členského státu, a přijme další opatření nezbytná pro zavedení eura jako jednotné měny v dotyčném členském státě.

26.10.2012 Úřední věstník Evropské unie C 326/109

Text č. 4: Česko a euro: nikdo nás nenutí. Ale ani na nás nečeká

<https://www.penize.cz/ekonomika/326610-cesko-a-euro-nikdo-nas-nenuti-ale-ani-na-nas-neceka>

Luboš Palata | rubrika: Komentář | 19. 9.

Představa, že nás někdo bude k přijetí eura tlačit, je pomýlená. Eurozóna, která je z nejhorsího venku, nebude nikoho lákat, spíš zvýší laťku a bude uchazečům dávat další podmínky.

Euro prý není měnou eurozóny, pokud má víc sjednocovat než rozdělovat, má být měnou celé Evropské unie. Tak pravil minulou středu předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker ve své víc než hodinové řeči o stavu Unie. Připomněl, že neprostá většina zemí Evropské unie se zavázala euro přijmout, a vyzval váhající státy jako Česko, Polsko a Maďarsko, aby do eurozóny vstoupily už do roku 2019.

Zachráníme vás před eurem

V Česku, kde je proti přijetí eura velká většina obyvatelstva, se pár týdnů před volbami strhla panika. Politici, s výjimkou TOP 09, honem ujišťovali voliče, že přijetí eura buď zabrání, nebo si ho ještě budou pořádně dlouho rozmýšlet, případně si rádi umyjí ruce a nechají si euro schválit referendem. Podobné to bylo v Maďarsku a Polsku.

Naopak Rumuni, kterým se začíná ekonomicky dařit, zdůraznili, že za pár let euro chtějí.

Junckerův projev byl pro naše politiky vesměs jako červený hadr pro býka. Následovala ale jeho dovysvětlení a ta zněla podstatně míň kategoricky. Sám Juncker, ale především šéf euroskupiny, nizozemský ministr financí Jeroen Dijsselbloem, v nich zdůraznili, že Čechy do eurozóny nikdo nenutí a nutit ani nemůže. „Rozšíření bude postupný proces, který bude výrazně záviset na vývoji v daných zemích. A je na jejich vůli a na vůli jejich voličů, jestli se chtějí zemí eurozóny stát. Bude to přirozený proces, nemůžeme je shora tlačit k vyšší rychlosti," řekl podle ČTK Dijsselbloem minulý týden na zasedání ministrů financí Unie v Tallinnu.

Za pozornost ale stojí, co vzápětí dodal jeho francouzský kolega Bruno Le Maire: že před úvahami o rozšiřování má přednost zahájení hlubší integrace eurozóny s nynějšími členy.

Kde je euro doma

Eurem platí 19 z 28 zemí Evropské unie: Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

Kromě těchto členských států eurozóny se eurem platí ještě v Kosovu a Černé Hoře, v evropských pidistátech (Monako, Andorra, Vatikán, San Marino) a na zámořských územích členů Evropské unie (Francouzská Guyana, Martinik, Azory, Kanáry,...). Jedním z oficiálně povolených platidel je po krachu místního dolaru euro i v Zimbabwe.

Ze zemí Evropské unie euro nepřijaly Bulharsko, Česko, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Švédsko, Dánsko a Spojené království. Dva poslední jmenované státy mají jako jediné vyjednanou výjimku, při podpisu přístupových smluv se k přijetí eura nezavázaly.

Elitní klub

Pokud umíte jen trochu číst mezi řádky, je vám asi vzkaz jasný. Přinejmenším část zemí eurozóny si teď žádné rozšiřování nepřeje a další integraci chce zvýšit laťku, kterou budou muset noví zájemci o přijetí eura splnit.

Připomíná to tak trochu rozšiřování Unie jako celku – nároky na přijetí Chorvatska v roce 2013 byly taky výrazně vyšší než požadavky, které musely plnit přistupující země včetně Česka během velkého rozšíření v roce 2004. Rumuni a Bulhaři se dodnes marně snaží vstoupit do Schengenu, důvody jsou už nejméně několik let politické, nikoli technické, protože Sofie i Bukurešť technické podmínky vstupu plní.

Dnes je rozšiřování Evropské unie v podstatě zastaveno, což je symbolicky zdůrazněno i tím, že post komisaře pro rozšíření Unie byl přejmenován na eurokomisaře pro evropskou politiku sousedství.

Podobný vývoj se začíná prosazovat v eurozóně. Ta si prošla krizí, kterou museli její členové zvládnout bez větší pomoci zbytku Unie, a dnes si za „protrpěné“ roky chtějí vybrat dividendu v podobě změny na elitní klub. „Není to tak, že by nás k přijetí eura někdo nutil, to vůbec ne,“ říká Vít Beneš, odborník na EU z pražského Ústavu mezinárodních vztahů. „To, co dosud máme, není jen povinnost euro přijmout, ale je to i právo se členem eurozóny stát,“ říká Beneš, „Jsme dnes vlastně členy eurozóny s odloženým členstvím. Teď jde o to, aby to tak zůstalo i v příštích letech a abychom nesklouzli jen do postavení jakési kandidátské země eurozóny, což reálně hrozí,“ dodává Beneš. „Bariéry našeho vstupu se mohou zvyšovat.“

... již stojí opodál

Benešova úvaha vychází z velmi reálných signálů. Čeští politici jako by vůbec nevnímali, co se v Evropské unii nejpozději od francouzských voleb děje. Jejich voliči jsou na tom s rozlišovací schopností ještě hůř. A tak to, že euro z velmi nepřesvědčivých důvodů nechce ani favorit voleb Andrej Babiš (prý abychom neplatili dluhy za Řeky a Italy), nebude v české předvolební atmosféře žádnou pozornost. A europoslanec a tvůrce zahraničního programu ODS Jan Zahradil už dopředu jásá, že po volbách se určitě nenajde většina, která by euro pro Česko chtěla.

Jenže ono je to celé možná úplně jinak. Česko bude možná jen pár měsíců po volbách překvapeno, že nás do eurozóny nejen nikdo nenutí, ale taky nikdo nechce. A pak si budeme moci popovídat o tom, kdo všechno může za to, že jsme se najednou ocitli na slepé evropské koleji. Se všemi důsledky, které to bude obnášet.

Autor je redaktor MF Dnes

Text č. 5: Jak je to s vstupem ČR do eurozóny? Musíme, či nemusíme?

https://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/evropska_unie/jak_na_krizi/jak_je_to_s_vstupem_cr_do_eurozony.html

Kdy: 19.09.2011, Kde: Brusel

Žádná země EU nemůže být ke vstupu do eurozóny přinucena proti své vůli.

V souvislosti s přetrvávající dluhovou krizí a nestabilitou eurozóny stále častěji zaznívají nejen hlasy požadující vystoupení některých problematických zemí z eurozóny, ale i přání týkající se odstoupení od závazku v budoucnu do eurozóny vstoupit, tzn. dojednat trvalou výjimku na zavedení eura. V této souvislosti se v posledních týdnech a měsících objevila i v českých médiích řada nepřesných informací. Jak to je tedy se závazkem přijmout euro?

Společnou evropskou měnu dosud přijalo celkem 17 zemí EU. Mimo eurozónu stojí z původní evropské patnáctky pouze Velká Británie, Dánsko a Švédsko. Z členských zemí, které do EU přistoupily později, to je pak Bulharsko, Česká republika, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko a Rumunsko. Explicitně sjednanou výjimku na zavedení eura, která vyvazuje zemi EU od povinnosti, nikoli možnosti, nahradit národní měnu společnou měnou, má pouze Velká Británie a Dánsko ve formě protokolů 15 a 16 tvořících součást evropského primárního práva.

Velká Británie a Dánsko si tuto výjimku prosadily již při vyjednávání Maastrichtské smlouvy v roce 1992. Tato výjimka však může být vždy zrušena na základě jejich výslovné žádosti, poté, co takové rozhodnutí, případně podmíněné i všelidovým hlasováním, učiní na vnitrostátní úrovni.

Jak je někdy mylně v médiích interpretováno, Švédsko takovou trvalou výjimku sjednanou nemá. Přesto společnou měnu doposud nezavedlo, ač bylo a je na vstup ekonomicky připraveno. Naposledy byla otázka vstupu Švédky do eurozóny otevřena již v roce 2003, kdy byl však vstup zamítnut ve všelidovém hlasování.

Česká republika je tedy společně se Švédskem, Bulharskem, Litvou, Lotyšskem, Maďarskem, Polskem a Rumunskem právně vázána jednotnou měnu přijmout. Tato povinnost vyplývá především z přístupových smluv, které zavazují k převzetí veškeré evropské legislativy, a to včetně závazku usilovat o zavedení společné měny euro. Dříve nebo později, v závislosti na plnění maastrichtských (ekonomických) konvergenčních kritérií, by se tedy všechny tyto země EU měly stát i členy eurozóny. Ale je tomu tak skutečně?

Ve skutečnosti vstup těchto zemí EU do eurozóny závisí čistě na rozhodnutí jejich vlád, centrálních bank a národních parlamentů o termínu vstupu do systému směnných kurzů ERM II a na schopnosti jejich ekonomik plnit dlouhodobě a důvěryhodně ekonomická kritéria. Tudíž i v případě ČR je rozhodnutí vlády o vstupu do systému směnných kurzů ERM II tím rozhodným okamžikem, od kterého se budou odvíjet další etapy vedoucí k plnému členství naší země v eurozóně.

Toto lze také interpretovat tak, že žádná země EU nemůže být ke vstupu do eurozóny přinucena proti své vlastní vůli, i kdyby všechna ekonomická kritéria plnila, jak ukazuje mimo jiné i případ Švédska. Potřeba sjednat trvalou výjimku na zavedení eura se tak nejeví minimálně z právního hlediska jako nutná, ale jde o otázku čistě politickou, kde konečné rozhodnutí přísluší našim vedoucím politickým činitelům.

Text č. 6: Procedura přijetí eura

<https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/procedura-prijeti-eura>

prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc. národní koordinátor pro zavedení eura v ČR

Vydáno 1. 4. 2014

Kritéria pro vstup do eurozóny jsou pevně dána Smlouvou o fungování EU. Jejich plnění je hodnoceno Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou v dokumentu nazývaném konvergenční zpráva. Toto hodnocení se provádí v pravidelných dvouletých intervalech pro všechny země s dočasnou výjimkou na zavedení eura, nebo mimořádně, pokud o to požádá některý z uchazečských států.

ZÁSADY HODNOCENÍ

Při hodnocení připravenosti členské země na vstup do eurozóny evropské instituce vycházejí z několika zásad:

- Kritéria konvergence jsou uplatňována striktně, aby bylo zajištěno, že do eurozóny vstupují pouze členské státy, které přispívají ke stabilitě eurozóny.
- Kritéria konvergence tvoří koherentní a integrovaný celek, nemají stanovenou žádnou hierarchii, a proto musejí být splněna všechna bez rozdílu.
- Kritéria konvergence musejí být splněna na základě skutečných údajů.
- Hodnocení prostřednictvím kritérií konvergence musí být konzistentní, transparentní a srozumitelné.
- Konvergence musí být dosahováno na udržitelném základě, nikoli pouze k určitému časovému okamžiku prováděného šetření.

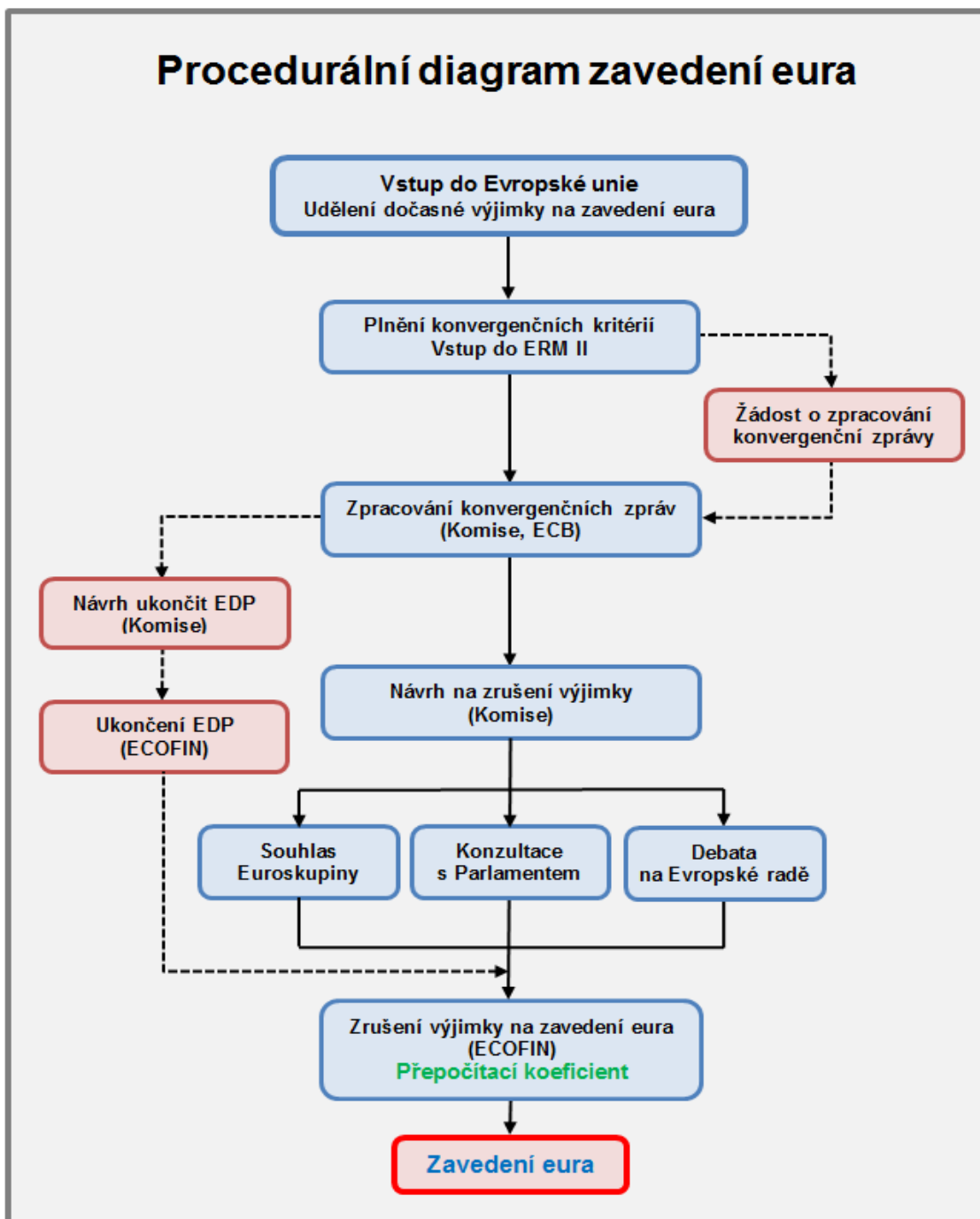
PROCEDURÁLNÍ POSTUP

Vstup do eurozóny se řídí stanoveným právním rámcem a obvyklými časovými lhůtami. Sled procesních úkonů je nastaven tak, aby datem přechodu na jednotnou měnu euro, čili dnem €, se mohl stát 1. leden určitého roku. Na základě dřívějších průběhů přijímacích procedur lze v případě České republiky předpokládat následující postup.

- Vypracování konvergenčních zpráv. Pravděpodobně v dubnu v roce předcházejícím zavedení eura Evropská komise a Evropská centrální banka zveřejní své konvergenční zprávy. V nich zhodnotí, jak Česká republika (případně i další členské země usilující o vstup do eurozóny) splnila konvergenční kritéria.
- Rozhodnutí o zrušení výjimky. V návaznosti na kladné vyznění konvergenčních zpráv Evropská komise doporučí Radě EU zrušení výjimky na zavedení eura v ČR. Rada EU nerozhodne dříve, dokud neobdrží souhlas Euroskupiny, dokud neproběhne konzultace s Evropským parlamentem a dokud se k této otázce nevyjádří Evropská rada. Na konci tohoto procesu, což bývá na konci června či začátkem července, ministři Rady ECOFIN definitivně

rozhodnou o zrušení výjimky na zavedení eura. Teprve od tohoto okamžiku bude mít Česká republika jistotu, že ekonomické přípravy na členství v eurozóně byly úspěšně završeny.

- Stanovení přepočítacího koeficientu. Na zasedání Rady ECOFIN rušícím výjimku na zavedení eura bude na návrh Komise a po konzultaci s ECB stanoven neodvolatelný kurz české koruny vůči euru, tzv. přepočítací koeficient.
- Zavedení eura v České republice. Dne 1. ledna následného roku euro nahradí českou korunu a stane se zákonnou měnou České republiky.

Poznámka: Plné čáry spojují vždy prováděné úkony, přerušované čáry spojují úkony vykonávané v závislosti na okolnostech.

Text č. 7: Přijetí eura v ČR se opět odkládá na dobu neurčitou

<https://euractiv.cz/section/cr-v-evropske-unii/news/prijeti-eura-v-cr-se-opet-odklada-na-dobu-neurcitou/#ea-comments>

ČTK

12. 12. 2018

Ministerstvo financí a Česká národní banka opět doporučily vládě prozatím nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny, tedy přijetí eura.

Vyplyvá to z každoročního materiálu MF a ČNB o vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou. Dokument dnes schválila vláda, informovala na twitteru ministryně financí Alena Schillerová (za ANO). Vláda Andreje Babiše(ANO) již ve svém programovém prohlášení uvedla, že nebude o vstup do eurozóny usilovat.

„Rozhodně nechceme riskovat zásadní znehodnocení úspor našich občanů. V poslední době se navíc pravidla eurozóny podstatně změnila a lze obtížně odhadovat, jaké závazky by na ČR po jejím vstupu dopadly,“ uvedla ministryně na twitteru.

ČR se zavázala podnikat kroky k tomu, aby byla na přistoupení k eurozóně co nejdříve připravena. Stanovení termínu vstupu je v kompetenci členského státu a závisí na míře jeho připravenosti. Případné neplnění kritérií konvergence nemá pro ČR žádné přímé důsledky. Výjimkou je kritérium udržitelnosti veřejných financí.

Hlavní překážkou je nedostatečná konvergence

MF a ČNB ve společné tiskové zprávě uvedly, že vlastní připravenost České republiky na přijetí eura se proti předchozím letům zlepšila, i když přetrvávají některé nedostatky. Za hlavní překážku považují instituce nedokončený proces reálné ekonomické konvergence ČR, tedy přibližování k úrovni EU.

„Konvergence se sice v posledních letech obnovila, odstup u většiny klíčových ukazatelů, zejména pak cenové a mzdové úrovně, však zůstává značný. Nadále rovněž přetrvávají významné rozdíly vůči eurozóně ve struktuře českého hospodářství. Vzhledem ke stárnutí populace není zcela dořešen problém dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí,“ uvedlo MF. Překážkou přijetí eura je podle úřadu také nesladěnost finančních cyklů České republiky a eurozóny.

Dnešní rozhodnutí vlády je podle hlavního ekonoma Czech Fund Lukáše Kovandy rozumné a má dobré ekonomické opodstatnění. Přínosy přijetí eura podle něj v tuto chvíli nepřevažují ani nekompensují náklady takového kroku.

„Česká ekonomika by přijetím eura získala stabilnější, méně zranitelnou a méně kolísavou měnu. Podnikové sféře by odpadla podstatná část nákladů spojených se zajištěním se proti kurzovému riziku. Na druhou stranu by ovšem česká ekonomika tíživě pocítila dlouhodobý náklad v podobě ztráty vlastní nezávislé měnové politiky. Také by přišla o možnost dohánět ekonomicky vyspělejší státy prostřednictvím postupného zpevnování koruny,“ uvedl Kovanda.

Zbývá jedno kritérium

ČR podle materiálu letos s největší pravděpodobností splní všechna maastrichtská kritéria, kromě kritéria směnného kurzu. Kritérium cenové stability i dlouhodobých úrokových sazeb ČR dosud bez problémů plnila. Pouze loni měla ČR inflaci vyšší, letos by ovšem měla kritérium opět splnit.

ČR také nemá v posledních letech problém s veřejným dluhem, který podle požadavků EU nesmí přesáhnout 60 procent HDP. Podle odhadů MF by měl letos český veřejný dluh klesnout na 33 procent.

Rovněž kritérium udržitelnosti veřejných financí ČR letos splní, MF počítá s přebytkem veřejných financí 1,6 procenta HDP. Přebytek by se měl v poměru k HDP v dalších letech ovšem snižovat na 0,8 procenta v roce 2020. Loni veřejné finance skončily v přebytku 1,5 procenta HDP, což byla jedna z nejlepších hodnot v EU. Ta požaduje, aby schodek veřejných financí byl pod třemi procenty HDP.

Vyhodnocení plnění kritéria stability měnového kurzu bude možné teprve poté, co česká měna vstoupí do kurzového mechanismu ERM-2 a bude stanovena centrální parita koruny k euru. Přijetí členského státu EU do eurozóny je podmíněno úspěšným minimálně dvouletým setrváním národní měny v ERM-2.

Podle průběžných průzkumů ale mezi českou veřejností převažuje odmítavý prostoje k přijetí eura. Například v dubnovém průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění podpořila přijetí evropské měny jen pětina občanů, 73 procent ho naopak odmítlo.

Text č. 8: 5 důvodů proč bychom měli přijmout euro

<https://guttek.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=628944>

17. 10. 2017 12:16:24

Češi jsou tradičně odmítaví k myšlence přijetí eura. Bohužel ani politici, kteří přijetí eura obhajují, nejsou schopni veřejnosti dostatečně vysvětlit, proč bychom měli usilovat být součástí eurozóny.

Důvod 1: Euro je celosvětová atraktivní měna pro investice a zajištění

Euro je globální měna. Česká koruna, jakoukoliv národní hrdost k ní cítíme, je a vždy bude pouze lokální měnou. Rozdíl mezi globální a lokální měnou je ten, že globální měna je v mnohem větší míře zajímavá pro:

- zahraniční vlády – které skrz centrální banky kupují globální měny k zajištění té vlastní
- penzijní společnosti – které důchody svých střadatelů ukládají mj. v eurových fondech
- spořicí individuální účty – euro účet je možné založit všude po světě, od Ameriky po Čínu

V přiložené tabulce jsou rozepsané měny a jejich zastoupení v rezervách států po světě. Euro je druhou nejčastěji používanou měnou pro zajištění a zahraniční vlády ho k dnešnímu datu nakupili za bezmála 40 bilionu CZK (40 000 000 000 000 CZK).

Výhoda takhle atraktivní měny je, že nám poskytuje jednoduše řečeno – peníze navíc. Když si cizinci kupují euro, stávají se spoluvlastníky hodnoty. A my na nich svým tisknutím peněz přenášíme znehodnocování. Tenhle figl Američani používají již víc než 100 let a Evropa se konečně přidala. A je to skutečně figl, protože nám umožňuje financovat dluh levněji, než by tomu bylo, kdybychom globální měnu neměli.

Důvod 2: Účast v eurozóně nám sníží režii státního dluhu

Je nejspíš nemožné říct přesně o kolik. Již dnes je vývoj úroků na státních dluhopisech navázán na vývoj „severu“ Evropy, tedy zemí, u kterých je averze k riziku nízká. I tak ale lze říct, že to nějaká desetina procenta bude. Účast v eurozóně, a zvláště ve světle funkčních stabilizačních mechanismů a bloku 19 zemí, dává státům vně eurozóny punc bezpečí, po němž kapitál tolik touží.

I kdybychom připustili jenom onu desetinu procenta, u státního dluhu ČR, který aktuálně činí 1 600 miliard Kč, to znamená víc než 1 a půl miliardy Kč, které bychom měli k dispozici pro cokoliv – snad rozumného – v rozpočtu.

Důvod 3: Euro znehodnocuje méně než česká koruna

Průměrná roční inflace mezi lety 2001 a 2016 činila v České republice 2,1 %. Naproti tomu v eurozóně to bylo 1,73 %. Občan ČR, který měl v roce 2001 na účtu peníze v hodnotě 100 000 Kč, tam má v roce 2016 peníze v hodnotě 71 000 Kč. Občan státu v zemi platící eurem má, zjednodušeně a zprůměrováno, o 4 000 Kč víc.

Důvod 4: S eurem se nám bude snáze obchodovat

Obrat zahraničního obchodu říká jasně – náš blahobyt je z 60 % závislý na firmách ve státech, které platí eurem. 76 % pak závisí na firmách v členských zemích EU. Navrhovat vystoupení z EU, jak činí někteří nezodpovědní politici, není ve světle uvedené bilance ničím menším než sebevraždou.

Nejenže rozhodně nepotřebujeme z EU vystupovat, občanům a hlavně českým firmám by daleko více prospělo, kdybychom euro přijali. Odpadly by pak tanečky se zajištěním proti měnovému riziku, které jsou dnes exportní i importní firmy nuceny platit bankám a pojišťovnám.

Důvod 5: Účast v eurozóně nám přinese více přímých investic

Podíl investorů ze zemí Evropské unie se ke konci 2015 zvýšil na 89,3 % a z Evropy celkově pochází téměř 94,1 % objemu zahraničních investic.

Přímé zahraniční investice v roce 2015 činily 2 900 miliard Kč. Z geografického hlediska se na kapitálu investovaném v tuzemsku podílejí největší měrou Nizozemí s 24,1 %, Rakousko s 13,4 % a Německo s 12,9 % podílem – všechno země platící eurem.

Objem investic směřujících do členských států EU, které eurem neplatí, je nižší, než do států samotné eurozóny. Rozdíl činí téměř dvojnásobek v průměru a desítky procent vyjádřeno v mediánu.